

Vergaderjaar 2025–2026

31 293

Primair Onderwijs

31 289

Voortgezet Onderwijs

Nr. 877

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juni 2026

Volgend op het tweeminutendebat onderwijskansen heeft op 22 juni jl. het lid Boomsma (JA21) een gewijzigde motie ingediend over talige diversiteit waarin de regering wordt verzocht er zorg voor te dragen dat het Nederlands de leer- en instructietaal blijft in het reguliere funderend onderwijs en voor het vak Nederlands, en voorlopig geen nieuwe stappen te zetten richting het stimuleren van talige diversiteit op school (Kamerstuk 36 800 VIII, nr. 174). Via deze Kamerbrief geef ik mijn appreciatie op deze motie.

Ik ontraad deze motie. Het staat voorop dat alle leerlingen, ongeacht de taal die zij thuis spreken, goed onderwijs in de Nederlandse taal moeten krijgen, zodat zij leren lezen, schrijven en rekenen in het Nederlands. Dit legt de basis voor de kennis, vaardigheden en persoonlijke en sociale groei die nodig zijn voor school- en studiesucces en om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Talige diversiteit kan hieraan bijdragen omdat het zorgt voor een verhoogd taalbewustzijn.¹ Onderzoek laat daarnaast zien dat het gebruik van andere talen op relevante momenten in de lessen geen nadelige invloed heeft op het leren van het Nederlands.² Het heeft zelfs bijkomende voordelen: thuistalen van leerlingen een plek geven op school kan positieve gevolgen hebben voor het welbevinden van leerlingen en hun betrokkenheid, en, afhankelijk van het schoolbeleid,

¹ Broek, E. W. van den, Oolbakkink-Marchand, H. W., van Kemenade, A. M., Meijer, P. C., & Unsworth, S. (2019). Stimulating language awareness in the foreign language classroom: exploring EFL teaching practices. *The Language Learning Journal*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/09571736.2019.1688857>

² Gaikhorst, L., Karssen, M., Zijlstra, H., Martens, E., & Duarte, J. (2023). De effecten van een meertalige interventie op zowel de sociaal-affectieve als cognitieve ontwikkeling van basis-schooll leerlingen. *Pedagogische Studiën*, 100(3).

ook voor prestaties.³ Doelgroepen als het jonge kind en leerlingen met een anderstalige achtergrond kunnen daarnaast veel baat hebben bij een meertalige aanpak, omdat zij op deze manier de Nederlandse taal sneller leren.⁴ Ik wil dan ook voorkomen dat docenten en scholen bij wie talige diversiteit positieve resultaten oplevert, daarbij worden gehinderd.

Ik vind het belangrijk dat scholen ruimte krijgen om meertaligheid een plek te geven in het onderwijs. Zo mogen basisscholen vanaf 2026–2027 maximaal 50 procent van de lestijd in het Engels, Duits of Frans geven. Dit is een verruiming ten opzichte van de oude limiet van 15% die is opgenomen in het instellingsbesluit WPO. Dit wordt gedaan, omdat dit geen negatief effect heeft op de beheersing van het Nederlands en wel een positief effect op de beheersing van het Engels, Duits of Frans.⁵

Aandacht voor talige diversiteit is bovendien onderdeel van de geactualiseerde conceptkerndoelen en -examenprogramma's.⁶ Dat betekent dat elke school hiermee aan de slag moet gaan. Het gaat hier o.a. om dat scholen ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen, het verkennen van taalvariatie en -verandering in het Nederlandse taalgebied, en het verkennen van veranderingen in taalgebruik onder invloed van tijd, media en maatschappelijke ontwikkelingen. In de concept-examenprogramma's Nederlands is opgenomen dat leerlingen «reflecteren op het eigen meertalig repertoire en op oordelen over meertaligheid in het Nederlandse taalgebied». Ik wil scholen de noodzakelijke ondersteuning kunnen bieden om het nieuwe curriculum te implementeren.

Het is aan scholen en instellingen om een weloverwogen aanpak te kiezen in de omgang met talige diversiteit die past bij hun populatie en onderwijsvisie. Het uitgangspunt van het kabinet hierbij is dat deze aanpak evidence-informed is. Daarbij is er niet één juiste methode voor alle scholen, maar gaat het juist om schooleigen keuzes in didactiek en aanpak. Scholen worden hierbij ondersteund vanuit het Masterplan basisvaardigheden en het Nationaal Kennisinstituut Onderwijs.

Tot slot werpt de motie voor de Caribische delen van het Koninkrijk nog een extra moeilijkheid op. De eilanden kennen een hoge talige diversiteit: de instructietalen verschillen per eiland en talige diversiteit is onmisbaar om de taalbeheersing van onze leerlingen op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius te versterken. Om die reden maken leerlingen op Bonaire een doorstroomtoets die rekening houdt met de meertalige context van het eiland. Ook de kerndoelen voor de talen Nederlands, Engels en Papiaments worden hierop aangepast.

Het kabinet heeft de afgelopen jaren ruimte geboden voor talige diversiteit vanwege de kansen die het kan bieden voor de versterking van de taalbeheersing van leerlingen. De oproep van deze motie om dat te stoppen is daarmee in tegenstrijd.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J.Z.C.M. Tielen

³ Veerman, E., Gaikhorst, L., Duarte, J. & Volman, M. (2025). A Systematic Review of Empirical Studies into Multilingual Pedagogies and their Outcomes in Primary Education. Review of Educational Research. <https://doi.org/10.1080/01434632.2025.2472862>

⁴ <https://www.onderwijskennis.nl/kennisbank/meertaligheid-in-het-onderwijs>

⁵ Jenniskens, T. et al., (2022) Flankerend Onderzoek Pilot Tweetalig Primair Onderwijs

⁶ Het gaat om de kerndoelen 1a, 7a en 7b en de eindtermen in domein B, in het bijzonder in eindterm 11 (vmbo) en 12 (havo-vwo) over taalvariatie en -verandering.